

pohledu shora; pro demonstraci pórů a prstencovitých pórů jsou použity téměř stejné mikrofotografie téhož druhu (*Sphagnum palustre*). Nelze ale než autorům blahopřát k téměř dokonalému dílu a těšit se, že podobný gigantický počín bude realizován též s použitím druhů vyskytujících se na severní polokouli.

Ivan Novotný

## R Ů Z N Ě

Na známost' sa dáva správa. Naša lichenologička Mgr. Anna Guttová, PhD. získala tento rok **cenu Pavla Silingera pre mladých botanikov** za pôvodnú vedeckú prácu: *The Leptogium species new to Central Europe. – The Lichenologist*, 32, 3:291-293, 2000. V práci sa venuje rozšíreniu a ekológii troch zaujímavých a vzácnych druhov napúchavcov (*Leptogium rivale*, *L. magnussonii* a *L. burnetiae* var. *hirsutum*), nových pre lichenoflóru Slovenska, Českej republiky a Poľska.

Udelená cena nesie meno významného slovenského botanika doc. Dr. Pavla Silingera (1905-1938), ktorý sa výrazne zaslúžil o rozvoj botaniky. Udeľuje ju výbor Slovenskej botanickej spoločnosti pri SAV od roku 1998 riadnym alebo mimoriadnym členom SBS do veku 30 rokov za najlepšiu vedeckú alebo odbornú prácu, publikovanú vo vedeckom alebo odbornom časopise v príslušnom predchádzajúcom roku.

Viera Orthová

Ve dňoch 1.-2.července 2001 se v areálu kongresového centra výzkumného ústavu S.Taroucy v Průhoncích konala **4. evropská konference o ochraně mechorostů**. Konference navazovala na mezinárodní pracovní konferenci Planta Europa, která se letos také konala v Průhoncích. Konferenci pořádal evropský výbor ochrany mechorostů (European Committee for Conservation of Bryophytes, ECCB). Předsedou tohoto sdružení je norský bryolog a ekolog Lars Söderström. Z České republiky se na jeho činnosti aktivně podílejí zejména J. Váňa a R. Pohlová. Hlavní témata zahrnovala diskusi tzv. „action plans“ a „important plant areas“ mechorostů.

Akční plány představují konkrétní směry a metodiky výzkumu a ochrany mechorostů v praxi tak, jak jsou připravovány pro aplikaci v zemích EU. Ve Skandinávii a na Britských ostrovech jsou pro mechorosty akční plány vypracovány do značných detailů a věnují se jim pozornost i peníze. Studium areálů mechorostů je důležité při aplikaci nových kategorií ohrožených druhů IUCN jak pro výběr ohrožených druhů, tak i pro výběr vhodných oblastí, jejich dostatečného počtu a velikosti.

Celkem 10 z 54 účastníků byli čeští a moravští bryologové.

bb

Husitské muzeum v Táboře, pracoviště Soběslav a Okresní muzeum Orlických hor Rychnov nad Kněžnou výstavu **Tajemný svět lišejníků** po úspěšné expozici v Soběslavi přenesli 19.9. – 28.10. 2001 do Veselí nad Lužnicí. Vystaveno bylo celkem 90 makrofotografií a 175 herbářových položek lišejníků rozdělených podle stanovišť či nalezišť jejich výskytu, vše z kolekce J. Haldy. Doprovodné texty (J. Halda a Z. Palice) seznámily návštěvníky obecně s lišejníky i jednotlivými druhy. Část výstavy byla věnována regionálnímu výzkumu započatému prací A. Bernarda z roku 1887 (připravili J. Liška a D. Abazid). Představen byl také výběr odborné i populárně-naučné literatury o lišejnících a školní ekologický projekt Lišejníky zajišťovaný sdružením Tereza.

jl

O víkendů 17.-18.listopadu 2001 se ve švýcarském Zürichu konal pracovní seminář na téma čeledi **Leskeaceae**. Jeho cílem bylo společně posouzení a upřesnění určovacího klíče na tuto skupinu, vypracovaného paní Evou Maier, která se zároveň ujala vedení semináře a s účastníky se podělila o své zkušenosti získané revizí materiálu ze Švýcarska a okolních zemí. K diskusi rodového členění skupiny významně přispěl Lars Hedenäs, který zastával pojetí shodné s členěním této skupiny v připravovaném klíči k určování mechorostů České republiky (3 rody: *Lescuraea* včetně rodu *Pseudoleskea* a druhu *Ptychodium plicatum*; rod *Leskea* s u nás jediným zástupcem *L. polycarpa* a rod *Pseudoleskeella*). Kurz zároveň pomohl získat cenné praktické zkušenosti s určováním jednotlivých druhů této obtížné skupiny.

bb

Dne 5. 9. 2001 byla ve Slezském zemském muzeu v Opavě zahájena výstava **Zelená krása mechorostů**, kterou do Opavy zapůjčilo Moravské zemské muzeum v Brně. Výstava potrvá zřejmě až do února 2002. Všechny zájemce srdečně zvú k jejímu shlédnutí.

U příležitosti vernisáže napsal autor výstavy Ivan Novotný následující verše, za něž velmi děkuji.

Vítězslav Plášek

### Sonet z Trenkovy rokle

Na prazích májových noci a dnů  
trylkují sborem zpěvní ptáci  
z Trenkovy rokle plné úkladů  
přizvukují dávní darebáci

V rozbřesku rána plném snů  
zůstala romantika strmých skal  
i drobných vodopádů

kde voda z kmenů zurčí pořád dál

Chrabrý baron má tu malý srub  
jak orlí hnízdo na skalách  
a vedle křivolaký dub

Jen *šikoušek* ten tu chybí  
však přijdem znovu  
v tvoji pravou chvíli !

Jan Morav

Občas se objeví zprávy o neobvyklých substrátech mechorostů, např. stará kožená bota, igelitová fólie, plechovka od piva (Bryonora 12: 20) apod. Při čekání na vlak na nádraží v Bylnici u Valašských Klobouků v r. 1994 zaujalo naši pozornost pohozené sako téměř celé porostlé vrstvou mechů. Textilie tam jistě ležela již dlouhou dobu, ale nebyla ještě rozložena. Zjistili jsme na ní 5 druhů mechů: *Brachythecium salebrosum*, *Amblystegium serpens*, *Ceratodon purpureus*, *Bryum argenteum* a *B. caespitium*. Mechy skutečně nedají pokoj žádnému substrátu!

Zbyněk Hradílek a Jarmila Zlatníková

### Není mech jako mech

Při nahlédnutí do „Botanického slovníku...“ R.Rady (ed. EKOservice Praha a Blatenská tiskárna, 1998) si může pozorný čtenář podstatně rozšířit svoje bryologické obzory sensu lato, neboť pod heslem „mech“ vzápětí nalezne vysvětlení ku několika lidovým názvům rostlin i z jiných skupin. Nejznámější bude asi jméno „mech islandský“ značící běžný lišejník puklčeka islandská (*Cetraria islandica*) /vida, ne nadarmo jsou bryologové a lichenologové sdružení v jednu sekci!/, možná ne každý si však představí pod jménem „mech irský“ mořskou ruduchu *Chondrus crispus* nebo spojitost „mechu sv. Jana“ s plavuní vidlačkou (*Lycopodium clavatum*).

zs